

HE 30/2015 vp  
Suomen luonnonsuojeluliitto ry

Eduskunnan asunto- ja ympäristöjaostolle

**Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2016**

<http://www.eduskunta.fi/valtiopaivaasiakirjat/HE+30/2015>

Teema: Mom. 35.01.65 Avustukset järjestöille ja ympäristöhoitoon (halutessa voi lausua luvusta 35.10)

Suomen luonnonsuojeluliitto kiittää asunto- ja ympäristöjaostoa mahdollisuudesta lausua näkemyksensä koskien tulevan vuoden talousarvio, sen eräitä kohtia ympäristöministeriön hallinnonalalta.

***Yhteenvetona Suomen luonnonsuojeluliitto toteaa seuraavaa:***

Alueellisen ympäristöhallinnon resurssipulan takia järjestöjen rooli on kasvanut myös kansalaisten ympäristöneuvonnassa, minkä vuoksi järjestöjen avustuksiin (kohta 35.01.65) tulisi ensisijaisesti lisätä rahaa, vähintäänkin poistamalla esitetty vähennys.

Kaikkein keskeisin huomio on, että luonnonsuojelualueiden hankinta- ja korvausmenot tulee pitää nykytasolla (48 miljoonaa euroa, kohta 35.10.63).

Ohessa yksityiskohtaisemmat perustelut.

***35.01.65 Avustukset järjestöille ja ympäristöhoitoon (siirtomääräraha 3 v)***

Hallitus esittää järjestöjen määrärahoihin 366 000 euron vähennystä. Kansalaisjärjestöt, erityisesti valtakunnallisesti toimivat kotimaiset järjestöt, ovat laajasti mukana rakentamassa suomalaista yhteiskuntaa. Ne tuovat keskusteluun suoraan kansalaisten näkemyksiä ja ylläpitävät toimivaa vuoropuhelua, joka ehkäisee äärinäkemyksien kasvua.

Ilman järjestöjen tuomaa vuoropuhelua demokratia kapenisi uhkaavalla tavalla. Järjestöjen rooli on kasvanut myös kansalaisten ympäristöneuvonnassa alueellisen ympäristöhallinnon resurssipulan takia. Momentille tulisi ensisijaisesti lisätä rahaa, vähintäänkin poistamalla esitetty vähennys. Ellei näin voida tehdä, momentin jaossa pitäisi priorisoida valtakunnalliset ympäristöjärjestöt.

***35.10 Ympäristön- ja luonnonsuojelu***

Ympäristön- ja luonnonsuojelun määrärahoja esitetään leikattavaksi lähes 22 miljoonalla eurolla, 125 miljoonasta 103 miljoonaan euroon. Räikeä leikkaus tapahtuisi luonnonsuojelualueiden hankinta- ja korvausmenoissa.

***35.10.63. Luonnonsuojelualueiden hankinta- ja korvausmenot (siirtomääräraha 3 v)***

Hallituksen budjettiesityksessä luonnonsuojelualueiden hankinta- ja korvausmenoja kutistetaan kolmasosaan nykytasosta eli reilusta 48 miljoonasta vain 18 miljoonaan euroon. Luonnonsuojelua leikataan jopa enemmän kuin kehitysysteistyötä, vaikka määrärahat ovat jo lähtökohtaisesti olleet niukat ja vähenevät suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Tilannetta pahentaa se, että maa- ja metsätalousministeriön puolella metsäluonnon hoidon edistämisen rahoja ollaan puolittamassa kuudesta kolmeen miljoonaan euroon.

Toteutuessaan jättileikkaukset romuttavat kaikkien osapuolten kannattaman ja kansainvälisestäkin mainostetun METSO-ohjelman eli Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelman. Leikkaukset olisivat haitallisia niin teollisuuden, maanomistajien kuin ympäristönkin kannalta. METSO:n tavoitteesta (96 000 hehtaaria uutta pysyvää suojelua vuoteen 2025 mennessä) on saavutettu vasta puolet. METSOa on viime vuosina toteutettu noin 7000-8000 hehtaarin vuosivauhdilla, mutta määrärahojen vähentyessä tavoite on jouduttu laskemaan vain 2900 hehtaariin.

Vapaaehtoisen suojelun myötä metsien käyttöä koskevat konfliktit ovat vähentyneet huomattavasti. METSO:n ansiosta metsäkeskustelussa on päästy aimo harppaus eteenpäin, kun kaikki tahot luottavat samaan ohjelmaan. Jos luottamus menetetään, sen rakentaminen uudelleen maksaa myös paljon rahaa. Hallituksen on nyt tarkasti huolehdittava, ettei METSO-ohjelmaa entisestään heikennetä samalla kun puukorjuun vuotuisia tavoitteita on korotettu 15 miljoonalla kuutiolla. Heikennys antaisi väärän viestin, ettei hallitus edes pyri kestävään biotalouteen, vaan suoranaisesti edistää luonnon monimuotoisuutta heikentävää kestäväntöntä luonnonvarapolitiikkaa. Maanomistajien näkökulmasta puhe vapaaehtoisesta luonnonsuojelusta on onntoa, jos suojelulta viedään kannustimet. Lisäksi metsäluonnon suojelutoimilla on Etelä-Suomessa aidosti kiire.

Myös yksityismaiden soidensuojelu, joka on linjattu toteutettavaksi "vapaaehtoisin toimin" estyy käytännössä rahapulan vuoksi. Soidensuojelun täydennysohjelman oli alunperin tarkoitus kattaa noin 100 000 hehtaaria sekä valtion että yksityisten omistamia soita. Soidensuojelun täydennysohjelman toistaiseksi peruunnuttua yksityismaiden osalta on METSO-ohjelmasta muodostunut tällä hetkellä ainoa vakavasti otettava vapaaehtoisen suojelun toteutusmekanismi yksityismailla, sillä METSO:n avulla turvataan myös arvokkaita puustoisia soita. Tämä alleviivaa entisestään tarvetta turvata METSO:n rahoitus.

### ***35.10.52. Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät (siirtomääräraha 3 v)***

Suomen luonnonsuojeluliitto toteaa myönteiseksi, että Metsähallituksen julkisien hallintotehtävien määrärahaa on kohotettu 3 miljoonalla eurolla. Metsähallituksen luontopalveluiden ylläpitämällä kohteilla on paitsi suuret luontoarvot myös merkittävät virkistyskäytön kautta saavutettavat terveysvaikutukset. Luontokohteisiin ja virkistysreittien ylläpitoon sijoitetut eurot ovat panostusta kansanterveyteen. Pitkällä tähtäimellä olisi hyvä, ettei ylläpidettävistä luonto- ja virkistyskohteista tarvitsisi tinkiä vaan rahaa riittäisi myös hajakohteiden ylläpitoon. Rahoitusta tulisi varata myös runsaasti kävijöitä keräävien mutta jatkuvaa hoitoa vaativien Museovirastolta siirtyneiden kulttuurikohteiden ylläpitoon.

Metsähallitusta koskevien hallituksen budjettikirjauksien osalta on syytä muistaa, että hallitus valmistelee samaan aikaan myös uutta metsähallituslakia joka astuu voimaan viimeistään 1.4.2016. Hallituksen budjettiesityksen luvut on nyt voimassa olevan lain mukaisia. Niiden merkitystä on syytä varautua tarkastelemaan vielä marraskuussa budjetin hyväksymisen yhteydessä. Lakimuutoksen päälinjat, kuten mahdolliset tasesiirrot Metsähallituksen liiketoimintapuolen ja julkisten hallintotehtävien välillä, saattavat vaikuttaa budjetin meno- ja tulopuolen muodostumiseen.

Suomen luonnonsuojeluliitto ry  
Leo Stranius, toiminnanjohtaja

**Lisätietoa:**

- Virpi Sahi, suojelupäällikkö, puhelin 050 308 2457, [virpi.sahi@sll.fi](mailto:virpi.sahi@sll.fi)
- Paloma Hannonen, suojeluasiantuntija, puhelin 050 5323 219, [paloma.hannonen@sll.fi](mailto:paloma.hannonen@sll.fi)

**Lisätietoa myös:**

- METSO-ohjelman tulevaisuus turvattava puun käytön kasvaessa. Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, Metsäteollisuus ry, Suomen luonnonsuojeluliitto ja WWF tiedottavat.  
<http://www.sll.fi/ajankohtaista/tiedotteet/2015/metso-ohjelman-tulevaisuus-turvattava-puun-kayton-kasvaessa>
- Kirje hallituspuolueiden puheenjohtajille. Suomen Ympäristökasvatuksen Seura ry, Suomen luonnonsuojeluliitto ry, Lasten ja nuorten puutarhayhdistys ry, Luonto-Liitto ry, Suomen luonto- ja ympäristökoulujen liitto, WWF Suomi, Pidä Saaristo Siistinä ry, Suomen Kulttuuriperintökasvatuksen Seura ry  
<http://www.sll.fi/ajankohtaista/verkkouutiset/kirje-hallituspuolueiden-puheenjohtajille>
- Metsähallituslaki Suomen luonnonsuojeluliiton verkkosivuilla:  
<http://www.sll.fi/mita-me-teemme/metsat/metsahallitus>